

Udruženi građani za bezbedno društvo

#OtvorenoOSpisku

Katarina Golubović (Jukom):

Nama su građani dali takvu snagu, kredibilitet i integritet da država mora za sve da nas konsultuje.

Jelena Vasić (KRIK):

U Srbiji država posmatra istraživačke novinare kao neprijatelje koji ih napadaju umesto da nas gleda kao besplatne resurse i pokreće istrage na osnovu naših informacija

Željko Radovanović

(Uprava za sprečavanje pranja novca): Organizacije na spisku nisu sumnjuve. Koristili smo član 73 zato što mi kao država nemamo drugi mehanizam da dođemo do dve ključne informacije - ko su donatori i ko ima ovlašćenja na tekućem računu

Bojana Selaković

(Građanske inicijative):

Mora se imati na umu kontekst - da se u bližoj i daljoj budućnosti na različite načine država razračunavala sa organizacijama civilnog društva i za to postoje relevantne informacije

Foto: BETA PHOTO / Dragana Gojić

Slučaj „Spisak“ - njegove posledice po ugled organizacija koje je država označila kao sumnje po osnovu pranja novca i finansiranja terorizma i nedostatak dijaloga sa državnim organima o ovom pitanju, bila je tema skupa „Otvoreno o spisku“.

Dijalog o ovoj temi pokrenule su četiri radne grupe Nacionalnog konventa o EU (NKEU) uz Fridrih Ebert Fondaciju (FES) - u znak podrške nevladinim organizacijama, medijima i pojedincima koji su bili se našli na „Spisku“.

Slučaj „Spisak“ počinje veštu da su sve komercijalne banke u Srbiji dobile zahtev od Uprave za sprečavanje pranja novca da dostave podatke o računima i bankarskim transakcijama 37 udruženja građana, fondacija i medija, kao i 20 pojedinaca.

Istraživački novinari saznali za spisak na osnovu zahteva koji je Uprava uputila bankama 13. jula pozivajući se na član 73 Zakona o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorizma.

Poseg toga, 27. jula, v. d. direktora Uprave za sprečavanje pranja novca i finansiranje terorizma Željko Radovanović je rekao da je to redovna kontrola i nadzor, što je drugi pravni osnov.

Dvadeset devetog jula predstavnici države saopštavaju da to nije „pravi ili nije potpun spisak“.

Izveštaj Evropske komisije o napretku Srbije od 6. oktobra, u kome se pominje i „slučaj spisak“, za nevladin sektor je potvrda da nije jasan pravni osnov zahteva koji je država uputila.

Dva meseca od objavljinjanja ove vesti nema jasnog odgovora državnih organa o pravnom osnovu sumnjičenja organizacija sa spiskom, niti kriterijuma na osnovu kojih se neke organizacije svrstavaju u rizične.

#OtvorenoOSpisku

Panel „Podrška udruženim građanima - zašto nam je važno poverenje?“ o uticaju spiska na kredibilitet i snagu

„VLAST SPROVODI KAMPANJE BLAĆENJA NVO I MEDIJA“

Umesto da posmatra nevladin sektor kao dragocenog saradnika, država suočena sa kritikama najčešće sprovodi kampanje blaćenja, napade i pritiske na ove nezavisne organizacije.

Razlog tome je što i država prepoznaje da su nevladin sektor, nezavisni mediji i lokalne aktivističke grupe najvažniji društveni akteri kojima građani mogu da iznesu svoje probleme, zatraže od njih savete, pouzdane informacije i pomoći u rešavanju problema i kritike na rad institucija.

Ovo su neki od zaključaka prve diskusije koja je održana u okviru konferencije „Otvoreno o spisku“.

Na panelu „Podrška udruženim građanima - zašto nam je važno poverenje?“ učesnici su se saglasili da je poverenje građana ono što daje snagu i kredibilitet nevladnim organizacijama dok država sastavljanjem spiska i istragom o transakcijama pokušava da naruši taj kredibilitet.

Razgovor je moderirala Sonja Tošković, direktorka Beogradskog centra za ljudska prava.

Govornici ovog panela bili su Dragana Arsić iz „Odbranimo šume Fruške gore“, Miroslav Mijatović, PAKT Loznica, Katarina Golubović, predsednica Jukom-a, i Jelena Vasić, novinarka i koordinatorka projekta KRIK-a.

O tome koliko je poverenje građana važno za lokalni aktivizam, govorila je Dragana Arsić iz inicijative „Odbranimo šume Fruške gore“, ističući da zahvaljujući tom odnosu sa građanima koji se pažljivo gradi ovakve organizacije dobijaju važne podatke o problemima na terenu.

- Nama su građani bili dragoceni izvor informacija - prijavljivali su nam slučajevne nesvesne bespravne seće šuma koja se inače jako teško dokazuje. Samo ako imate konkretnu informaciju, možete da odete da fotografišete i prijavite nadležnim organima. Mi čuvamo

odnos sa tim građanima, štitimo njihov identitet i zahvaljujući njihovo pomoći, isprovocirali smo institucije da počnu da rade profesionalno, navela je Arsić ističući da je ovo uzajaman odnos koji se razvija. O tom poverenju koje je stekla ova inicijativa svedoči podatak da su od 300 ljudi koji iz podržavaju, za kratak period uspeli da okupe 7.000 pristalica.

Na sličan način građani prepoznaju i nevladine organizacije, posebno one koje pružaju različite

pitanjima i pričama o različitim sistemskim problemima koje su doživeli.

- To je snaga nevladinih sektora - može da dasluša potrebe građana, da ih posavetuje i reaguje u konkretnim slučajevima a kasnije da sve te probleme uobiči kroz javne politike koje će predložiti institucijama. Sve nevladine organizacije već dugi niz godina na ovaj način učestvuju u izgradnji institucija na bazi potreba građana. Mi ulazimo u procese kreiranja

institucija u čijoj izgradnji ne nevladin sektor učestvovaо kao što su Poverenik za informacije od javnog značaja, Poverenik za ravnopravnost, dodajući da zato NVO „imaju obavezu da čuvaju institucije“ i da će reagovati na svaku njihovu zloupotrebu.

Upravo zbog tih reakcija i kritika na račun države, reagovanja u slučaju pritiska koje građani na lokalnu doživljaju, Golubović ističe da se nevladin sektor često nalazi na meti vlasti.

Aktivizam na lokalnu i poverenje građana su snaga civilnog sektora: Sa panela u Dorćol platz

Foto: screenshot youtube

vidove pravne pomoći, kao „prvu slamku spaša“, kako je primetila moderatorka Sonja Tošković, navodeći i Komitet pravnika za ljudska prava Jukom kao jednu od ovakvih organizacija.

Katarina Golubović iz Jukoma istakla je da je najveći uspeh ove organizacije to što im se tokom 23 godine ljudi neprestano javljaju sa

politika od najnižih do najviših instanci i nalazimo se na spisku države za učešće u radnim grupama jer mi jesno glas građana i država to ne može da zanemari. Ipak, nalazimo se i na ovom drugom spisku i pitanje je kako će država izabrati da se ponaša prema nama, naglasila je Golubović.

Ona je pomenula neke od

problemima sa kojima su se suočavali aktivisti u lokalnim zajednicama govorio je Miroslav Mijatović iz organizacije PAKT iz Loznice. On je govorio o iskustvima borbe protiv korupcije, za zaštitu životne sredine, ljudskim pravima i javnim politikama u zapadnoj Srbiji.

- Učestvovali smo u različitim aktivnostima koje su važne za lokalne politike - od posmatranja izbora gde smo doživeli razne vrste šikaniranja i pritiska, do analize javnih nabavki, ukazivali smo na nesvrshodno trošenje novca u lokalnim budžetima i protekcije određenih firmi. Posebno smo prepoznati po protestima protiv izgradnje rudnika litijuma kod Loznice. Građani vide taj naš zajednički rad i vremenom su nam se masovno pridruživali. Suština građanskog društva jesu udruženi građani koji će ohrabriti i ostale da se aktivnije uključe, naglasio je Mijatović.

O tome koliko je poverenje građana važno i za rad nezavisnih medija, govorila je Jelena Vasić, novinarka KRIK-a. Ona je naglasila da su građani kao publika i njihova podrška ono što omogućava da ovaj medij otkriva podatke o korupciji i kriminalu.

NACIONALNI KONVENT O EU NEZAOBILAZNI PARTNER, A DOŽIVLJAVA NAPADE

Katarina Golubović govorila je o značajnoj poziciji koju Nacionalni konvent o Evropskoj uniji ima zahvaljujući poverenju građana, ali i naglasila da tu poziciju vlast dovodi u pitanje kada god se kritikuje rad institucija.

„Nama su građani dali takvu snagu, kredibilitet i integritet da država mora za sve da nas konsultuje. NKEU ima poziciju nezaobilaznog partnera u procesu evrointegracija i država mora da nas pita o svemu. Koliko će nas saslušati i uvažiti naše preporuke zavisi koliko je nešto politički osetljivo pitanje. Postoje situacije gde nam osporavaju i stručnost i kredibilitet a simptomatično je da napadi kreću čim počnemo da kritikujemo neku od važnih tema“, naglasila je Golubović.

Foto: screenshot youtube

Golubović: NVO imaju obavezu da čuvaju institucije i reagovaće na svaku njihovu zloupotrebu

Vasić: Korupcija i kriminal su teme koje su i više nego prisutne u svakodnevnom životu građana

Foto: screenshot youtube